

Sygn. akt IV U 65/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2014r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Hanna Wujkowska

Protokolant: sekr. sądowy Violetta Wysocka Adryan

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2014r. we Włocławku na rozprawie

sprawy **B. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 grudnia 2013r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt **IVU 65/14**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił dla B. P. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. o wartości 86 076,65 . Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1977r. do 1986r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 55,17%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 55,17 % przez kwotę 1.220,89 zł. tj. kwotę bazową. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił okresy składowe w wymiarze 23 lat, 1 miesiąca i 24 dni tj. 277 miesięcy.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł B. P. podnosząc, że ustalając wysokość kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił wysokości wynagrodzenia za okres od 7 października 1983r. do 31 stycznia 1992r. w (...) Przedsiębiorstwie (...). Wnioskodawca zaakcentował, że nie jest w posiadaniu żadnych dokumentów, które mogłyby potwierdzić jego zatrudnienie w przedsiębiorstwie, nadto przechowawca kart i list wynagrodzeń nie może wydać mu stosownego zaświadczenia albowiem nie jest do tego uprawniony.

Mając na uwadze zaprezentowane okoliczności B. P. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie przy obliczaniu wartości kapitału początkowego wynagrodzenia uzyskiwanego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 07.10.1983r. do 31.01.1992r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania. Nadto organ rentowy wskazał, że do ustalenia wartości kapitału

początkowego nie uwzględnił wynagrodzenia za okres od 07.10.1983r. do 31.01.1992r. ponieważ przedłożony przez wnioskodawcę na ich potwierdzenie dokument został sporządzony na podstawie wykazów zarobków sporządzonych przez likwidatora, brak natomiast dokumentacji źródłowej tj. kart wynagrodzeń i listy płac.

Jako podstawę podjętej decyzji organ rentowy wskazał art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

B. P. odbywał służbę wojskową od 24 lipca 1972r. do 5 kwietnia 1977r. W okresach: od 17 maja 1977r. do 18 marca 1978r., od 17 czerwca 1978r. do 22 czerwca 1978r., od 25 lipca 1978r. do 30 września 1983r., od 7 października 1983r. do 31 stycznia 1992r., od 1 września 1994r. do 28 lutego 1995r., od 1 kwietnia 1997r. do 30 września 1997r. i od 1 marca 1998r. do 31 maja 1999r. zatrudniony był na podstawie umów o pracę – w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosił odpowiednio w roku 1978 - 23.892 zł, w roku 1979 - 51.739 zł, w roku 1980 - 64.692 zł, w roku 1981 - 74.439 zł, w roku 1982 - 113.783 zł, zaś do 30 września 1983r. – 89.937zł. W okresach od 20 lutego 1992r. do 31 sierpnia 1994r., od 1 marca 1995r. do 31 marca 1997r. i od 1 października do 8 grudnia 1997r. zarejestrowany był on w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, przy czym w okresach od 1 kwietnia 1992r. do 31 marca 1993r. oraz od 2 marca 1995r. do 1 marca 1996r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

Okoliczności bezsporne

B. P.w dniu 27 listopada 2013r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego, do którego załączył świadectwa pracy, druk Rp-7 wystawiony przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.i Urząd (...)w L.oraz datowane na dzień 7 listopada 2013r. pismo zawierające dane o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przez wnioskodawcę w okresie od 7 października 1983r. do 31 stycznia 1992r. w (...) Przedsiębiorstwie (...)we W.podpisane przez prezesa zarządu Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o.– sporządzone na podstawie otrzymanych przez tę spółkę (bez dokumentacji źródłowej) niepodpisanych „Wykazów zarobków pracowników zatrudnionych w (...) Przedsiębiorstwie (...)”.

Dowód: wniosek k. 1, świadectwa pracy k. 8, k. 10, k. 13-14, k. 16, k. 23, k.25, k. 27, druk Rp.-7 k.15, k. 24, k. 26, pismo z dn. 07.11.2013r. k.17 akt kapitału początkowego, zeznania świadków W. S. nagranie audio-video 00:08:49-00:34:24 płyta k. 22 akt sprawy, E. P. nagranie audio-video 00:05:48-00:15:23 płyta k. 34 akt sprawy, wykaz zarobków pracowników zatrudnionych w (...) Przedsiębiorstwie (...).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 19 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił dla B. P. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. o wartości 86 076,65. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1977r. do 1986r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 55,17%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 55,17 % przez kwotę 1.220,89 zł. tj. kwotę bazową. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 23 lat, 1 miesiąca i 24 dni tj. 277 miesięcy.

Dowód: decyzja k. 38, załączniki do decyzji k. 30-40 akt kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wskazany powyżej stan faktyczny ustalony został przede wszystkim na podstawie niekwestionowanych przez strony dokumentów złożonych do akt organu rentowego. W powołanym zakresie stan faktyczny nie budzi w istocie wątpliwości. Zarówno bowiem uwzględnione w zaskarżonej decyzji okresy zatrudnienia (w tym łączna ilość okresów składkowych) jak i uwzględniona przez organ rentowy wysokość zarobków z okresu 1977- 1983 – pozostająca w

istocie poza sporem między stronami – znajduje pełne oparcie w treści przedłożonych dokumentów w postaci zarówno świadectw pracy, zaświadczenia Urzędu Pracy jak i zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz w odpisie dokumentów archiwalnych.

Sporną w sprawie pozostawała w istocie jedynie możliwość uwzględnienia - dla ustalenia wysokości kapitału początkowego - wysokości zarobków B. P. wskazanych w treści złożonego przez niego pisma Przedsiębiorstwa (...) spółka z o.o. we W.. B. P. domagał się bowiem ustalenia wartości kapitału początkowego z uwzględnieniem także wysokości powyższego wynagrodzenia – jako uzyskiwanego w trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. od 7 października 1983r. do 31 stycznia 1992r.

Kwestie związane ze zgłoszonym w sprawie żądaniem reguluje art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, Nr 1440 t.j.) zgodnie, z którym kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998r. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Z uwagi na podniesione przez wnioskodawcę żądanie zaakcentowania wymaga, że wysokość wynagrodzenia na etapie postępowania przed organem rentowym winna zostać udokumentowana zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) zaświadczeniem pracodawcy lub innego płatnika składek. Stosownego zaświadczenia wnioskodawca nie przedłożył, co też uprawniało organ rentowy do nieuwzględnienia żądania w tym zakresie.

Ponieważ sprawa znajduje się obecnie na etapie postępowania sądowego podkreślenia wymaga, że przywołany przepis rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierający ograniczenia dowodowe, nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dodatkowo wskazać jednak należy, iż art. 117 ust. 1 powołanej powyżej ustawy wskazuje iż okresy składkowe i nieskładkowe mogą zostać uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami do legitymacji ubezpieczeniowej, bądź też uznane orzeczeniem sądu i to na ubezpieczonym ciąży obowiązek wykazania wynagrodzenia z lat zatrudnienia wskazywanych przez niego, jako podstawa do ustalenia wartości kapitału początkowego. Za podstawę wymiaru składki przyjmuje się bowiem kwotę udowodnioną przez ubezpieczonego, która w sytuacji gdy na niektóre składniki wynagrodzenia nie ma wystarczających dowodów, niekoniecznie musi odpowiadać wysokości faktycznie uzyskanego wynagrodzenia. Możliwe jest dokonanie jedynie stosownych obliczeń rachunkowych w oparciu o dowody pozwalające na jednoznaczne ustalenie wynagrodzenia w spornym okresie, nie może natomiast ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrok z dnia 3 września 2013r., III AUa 303/13, Lex 1366097).

Analizując zatem przedłożone przez B. P. pismo datowane na dzień 7 listopada 2013r. mające - w jego ocenie - dokumentować wysokość pobieranego przez niego wynagrodzenia w spornym okresie, wskazać należy, iż budzi ono szereg wątpliwości Sądu, które uniemożliwiają nadanie mu przymiotu wiarygodnego źródła dowodowego w tym zakresie. Zaakcentowania bowiem wymaga, że niniejszy dokument został sporządzony po upływie dwudziestu jeden lat od zakończenia przez odwołującego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...), a nadto zostało sporządzone przez zakład pracy, który nie jest następcą prawnym ówczesnego pracodawcy wnioskodawcy, na podstawie wykazu zarobków pracowników tegoż przedsiębiorstwa, otrzymanego bez jakiegokolwiek dokumentacji źródłowej i sporządzonego przez nieustalone bliżej osoby (nieopatrzone podpisem) na nieznaną obecnie podstawie. W tym zakresie bowiem przeprowadzone w sprawie dowody ze źródeł osobowych – spójne i konsekwentne, nie kwestionowane co do swej treści a tym bardziej nie podważone żadnymi dowodami – wskazując jedynie na fakt uzyskania przez wystawcę powołanego dokumentu wskazanych wykazów, w okresie zbliżonym do likwidacji ówczesnego pracodawcy B. P.. Jak bowiem zeznał wystawca dokumentu - świadek W. S. - spółka (...) wykupiła mienie ruchome i dwie działki (...) Przedsiębiorstwa (...), nie przejmowała natomiast jego pracowników a jedynie z niektórymi podpisano nowe umowy o pracę. Okolicznością, która jednak najbardziej determinowała podjęte w sprawie rozstrzygnięcie była niemożność zweryfikowania danych zawartych w analizowanym dokumencie przez przyzmat materiału źródłowego stanowiącego podstawę do dokonanych wyliczeń, które umożliwiałyby kontrolę rzetelności i miarodajności przedłożonego wykazu. Sąd miał bowiem na uwadze, że prezes zarządu spółki (...) W. S., sporządzając pismo z dnia 7 listopada 2013r. zawarł w nim dane wynikające wyłącznie z wykazu zarobków pracowników przekazanych przez (...) Przedsiębiorstwo (...) a - jak już wskazano - ani on sam ani świadek E. P. nie byli w stanie wskazać, kto dokonał sporządzenia owych wykazów, w jakim czasie oraz na jakiej podstawie zostały one stworzone. Co więcej sumarycznie podana roczna wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy (poz. 703 wykazu) nie zawiera jakichkolwiek informacji jakie poszczególne składniki wynagrodzenia zostały w nim ujęte, zaś nie każda uzyskana przez pracownika kwota jest wliczana do podstawy wymiaru składki.

Zaprezentowane powyżej zastrzeżenia co do przedłożonego przez wnioskodawcę pisma z dnia 7 listopada 2013r., przy braku jakichkolwiek innych dowodów wskazujących na wysokość wynagrodzenia B. P. w spornym okresie, przesądzały jednoznacznie niemożność jego uwzględnienia jako podstawy dla ustalenia wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy, a tym samym nakazywały uznać zaskarżoną decyzję za odpowiadającą prawu, co skutkowało oddaleniem odwołania B. P., o czym orzeczono na podstawie art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, Nr 1440 t.j.) a contrario w myśl art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.